Helló tavasz!

MizÚjság

FARSANG

A farsang évenként ismétlődő, rövidebb-hosszabb ideig tartó időszak, amelyet évszázadok óta az evés, ivás, lakodalmak, disznótorok, jelmezes felvonulások jellemeznek. Az egyház az ördögök ünnepének tartotta és tiltotta, de gyakran a világi hatóságok se nézték jó szemmel a farsangi kicsapongásokat. A farsang vízkereszttől a - húsvétot megelőző negyven napos nagyböjt kezdetéig -, hamvazószerdáig tart. A farsang hosszú is lehet és rövid is, attól függően, hogy mikor van húsvétvasárnap. Ettől a naptól kell visszaszámítani negyven napot, s így állapítható meg a nagyböjt időszakának kezdete, a hamvazószerda.
A farsang a tavaszvárás ősi örömünnepe. A nagy evésekkel, ivásokkal a természetet is hasonló bőségre kívánták késztetni. A magyar farsangi szokások a középkorban honosodtak meg. A farsang német eredetű szó, mely magyar elnevezésként a 15. században tűnt fel. A farsang három utolsó napjához kapcsolódott a legtöbb szokás: farsangvasárnaphoz, farsang hétfőhöz és húshagyókeddhez. A farsang utolsó napját jelölő húshagyó elnevezés a böjt, a böjti étkezés kezdetét jelenti.
A farsang jellegzetes étele a fánk, amelynek mágikus erőt tulajdonítottak, pl. a Szerémségben azért sütötték, hogy a vihar ne vigye el a háztetőt. Ugyancsak kedvelt étel ilyenkor a rétes, pl. a Bács megyei Topolyán szerencsét hoz, ha jól nyúlik. Általában a sok étel fogyasztásától a következő év bőségét remélték.
Farsangkor három napos táncmulatságot rendeztek, melynek leggyakrabban a kocsma volt a színtere. A legények sorra járták a lányos házakat, hívogatták a lányokat és a táncköltségre, a muzsikusok megfizetésére adományokat gyűjtöttek.
Farsangkor nemcsak a legények és a lányok rendeztek táncmulatságokat, hanem a házasemberek, a különféle céhek, az ipartestületek, az asszonyok, sőt a gyerekek is. A házasemberek batyusbálja, kosarasbálja nevében jelzi, hogy a tánc mellett fontos szerepe van ilyenkor az evésnek és az ivásnak is. Sokfelé szokás volt, hogy az asszonyok külön mulatságot rendeztek farsangkor. A farsangi báloknak elsősorban a párválasztásban volt nagy szerepük.
Az udvarlás, párválasztás, lakodalmak legfőbb ideje a hagyományos paraszti életben a farsang időszaka volt. Éppen ezért a farsang adott alkalmat arra is, hogy tréfásan vagy durván figyelmeztessék azokat, akik még nem mentek férjhez. A vénlánycsúfolásnak különböző változatai voltak, pl. tuskóhúzás, kongózás, szűzgulyahajtás, állakodalom.

Készítette: Molnár Dániel

Farsang Magyarországon

A farsang vízkeresztelőtől húshagyó keddig tart. Hagyományosan a vidám lakomák, bálok, mulatságok és népünnepélyek jellemzik. De nézzünk egy kicsit bele a farsang történetébe, és abba, hogyan ünneplik Magyarországon!

A farsang szó német eredetű és a középkorban született meg. Ez a párválasztás időszaka volt és egyben fontos esküvői szezon, mert a húsvéti böjt időszakában már tilos volt esküvőt tartani. Erre utal az ünnepnapok elnevezése is például első menyegzős vasárnap, vagy a vővasárnap. A falvakban a fiúk szervezték a mulatságokat, miközben a lányok rokonaik közvetítésével bokrétát adtak a kiszemelt legénynek, aki a farsang végén nyilvános színvallásként azt a kalapjára tűzte. A báli szezon és táncmulatság lényege az eljegyzés volt.
A farsangvasárnap a farsang farkának első napja. Nagyon sok helyen ezen a napon tűzték a legények kalapjukra a kiválasztott lányok a virágukat. A farsangvasárnapot egyénként több néven is mondják, például csonthagyóvasárnap, ötvened vasárnap, sonkahagyóvasárnap, hathagyóvasárnap, kilencben hagyó harmad vasárnap vagy vővasárnap. Hétfő a farsang farkának középső napja. Gyakran ezen a napon tartották az asszonyfarsangot, mikor a nők korlátlanul ihattak, zeneszó mellett énekelhettek, és úgy mulattak, ahogy a férfiak szoktak. Ezután húsvétig már tilos volt az esküvő, a tánc és a vigadalom. A húshagyókedd, a farsang és egyben a farsang farkának utolsó napja. Mozgó egyházi ünnep, ami azt jelenti, hogy mindig 47 nappal előzi meg a húsvétot. Ezen a napon általában szalmabábut (kisze) vagy koporsót égettek, jelképesen lezárták a farsangot és a telet. A húshagyókedd után következik a hamvazószerda, ami a 40 napos nagyböjt kezdete.

Mi fiatalok is ugyanúgy ünnepeljük a farsangot, de mi már egy kicsit máshogy, mint azt annak idején tették. Különböző jelmezekbe öltözünk be, és bulizunk az osztályunkkal, vagy a barátainkkal.

Készítette: Varga Adrián

Farsang a Jókai falai között

Március első péntekén tartottuk – hagyományainktól eltérve, most nem délután és nem buli formájában- a felsősök farsangi megmozdulását. Az első óra után jelmezes felvonuláson vettek részt a beöltözöttek, az iskola nem kis örömére. A nyertes osztály a 8.b lett, hiszen itt változtak át arra a napra a legtöbben.
A második óra utáni szünetben tejszínhabos fánkevő verseny zajlott a tanári előtt. A feladatot nehezítette az, hogy bekötött szemmel, hátulról kellett az osztálytársat etetni.

A harmadik órát követően minden osztály egy képviselője bemutathatta időre arcfestési tehetségét, s ennek köszönhetően cicák, kutyák, pillangók mosolyogtak ránk a feladat végén. Valamint ebben a szünetben kaptak az osztályok két farsanggal kapcsolatos feladatlapot is. Ezek kitöltésében a 8.a jeleskedett.

Úgy látszik, ezen a napon tarolt a 8. évfolyam.

Készítette: Migály Mercédesz

Hogyan ünneplik a farsangot más országokban?

Olaszország

Legalább annyira híres, ha nem híresebb a Viareggio-i karnevál is, amely egy hónapig tart. Nevezetességei a híres embereket kifigurázó maszkok és jelmezek. A másik ismert ünnep az Ivrea karnevál, amelynek középkori gyökerei vannak, ilyenkor rendezik meg a Narancsok harcát. Ez azt jelenti, hogy gyümölcsökkel dobálóznak, felidézve a hasonlóképpen megtörtént középkori eseményt.

Hollandia

A hollandok leginkább a katolikus régiókban ünneplik a farsangot, melyet Vastenavondnak neveznek. Hagyomány náluk ilyenkor a heringevés, a farmer esküvő, valamint a felvonulás hercegi kísérettel. Az egyik leghíresebb holland karnevál a Rijnlandsche, amelyben fellelhető némi velencei hatás.

Görögország

A görögök legnagyobb karneválja a „Patras”, amely egy három napos ünnepséget foglal magába. Ilyenkor koncerteken, maskarás felvonulásokon vehetünk részt, a gyermekeket pedig vidám programok várják. A fesztivál csúcspontja a „Sajt vasárnap”, amelyet délben tartanak, középpontjában a „Karnevál király” képmásának elégetése áll a Patras kikötőben. Magát a farsangi szezont Görögországban Apokriés-nek hívják, ami annyit jelent, hogy „búcsú a hústól".

Franciaország

A franciák két leghíresebb karneválja a nizzai és a párizsi. Ez a két esemény minden évben több millió látogatót vonz. A nizzai fesztivál különlegessége, hogy eredete nagyon régre, 1294-re nyúlik vissza.

Németország

A farsangi időszak utolsó keddjén rendezik az ún. Narrenfestet, azaz a bolondok keddjét. Az esemény a divatozó álarcos felvonulásokról és az ezekkel összekötött pajkosságokról kapta a nevét. A német reformátorok igyekeztek elnyomni ezt az ünnepet, de századunk elején újra elkezdték felélesztení.

Készítette: Baraian Alexandra

Velencei karnevál

A velencei karnevál hamvazószerdán kezdődik, és húshagyókedden, a hamvazószerda előtti napon ér véget.

A város összes lakója egész nap csónakázik jelmezbe öltözve. A hagyomány szerint aki redentore hajnalán az Adria vizével vet magára keresztet, az egész évre mentesül a betegségektől. A velencei karnevál sok részletet megőrzött a múltból. Megszólalnak a harsonák és az ég tele lesz gyönyörű színekkel, léggömbök százai szállnak a magasba.

Húshagyókedden elbúcsúznak a Karnevál Hercegétől, aki eddig evett, ivott, mulatott. Viszont most a bíróság elé vezetik, rákennek mindent rosszat, ami a városban történt. Kiszabják rá a büntetést, majd a máglyához vezetik. Ott helyet cserél egy szalmabábuval, amit aztán a tűzre vetnek. Az emberek sírást színlelnek, visítoznak, majd seprűvel ütik a földet. A karnevál fontos eleme a tűz, ami a megtisztulást jelképezi.

Szerintem nagyon mulatságos ez a karnevál, de azért furcsa, hogy ennyi mindenben különbözik a mi farsangi szokásainktól.

Készítette: Tuli Boglárka

Nem tudod, minek öltözz be Farsangra?

Ebben a cikkben, ebben utolsó pillanatban készülő jelmezeket mutatok meg.

Akár lány, akár fiú vagy, a bokszoló mindig jó választás, nem kell hozzá sok cucc. Bőven elég egy pár fásli, egy ujjatlan trikó és egy nadrág. Kész is a jelmez!

Imádod a memeket? Ismered Daniel Larát? Akkor itt a tökéletes lehetőség meme-nek öltözni! Damn Daniel megvan bárkinek is? Szerezz egy fekete pólót, egy farmer nadrágot, fogj egy hátizsákot, dobd oldalra a hajad (ha lány vagy) és kész is az internet egykori leghíresebb memeje.

Szereted a feketét? Szereted a kémfilmeket? Szedj össze egy csomó fekete cuccot egy fekete bőrkabáttal és kész a tökéletes kém jelmez!

Szereted a világhírű videósokat? Szereted a picit veszélyes, de egyébként aranyos karaktereket? Wilford Warfstache mond bárkinek bármit is? Szerezz egy rózsaszín bajuszt, egy barna térdnadrágot, sárga inget, egy nadrágkantárt és egy aranypisztolyt vagy kis dobozt kék szemekkel. Kész is a világ legrettegettebb és legártatlanabb youtube karaktere!

Van kedvenc közösségi médiád? Nincs jobb ötleted? Szerezz egy kartonpapírt, nyomtass vagy rajzold le a nevét és/vagy a jelét kösd fel egy madzagra, akaszd a nyakadba a táblát és kész is a jelmezed!

Imádod a Harry Pottert, de nem szeretnél több ezer forintot költeni egy tallárra? Itt van pár ötlet ennek megoldása érdeképen!

Készítette: Vodnyánszky Panna

Tavaszi népi hiedelmek

Március 18: Ez Sándor napja. Ehhez tartozik a Sándor, József, Benedek, Zsákkal hoznak meleget.

Március 19: Szent József ünnepe. A dunaszerdahelyi iparosok ezen a napon céhes zászlóik alatt vonultak templomba, gyóntak, áldoztak és közösen imádkoztak a templomban elhelyezett Szent József-szobor előtt.

Március 21: A harmadik meleget hozó szent, nursiai Benedek napja. A néphit szerint az e napon szentelt fokhagyma minden bajban hasznos.

Március 25. Az ünnep neve onnan ered, hogy a gyümölcsösökben ilye: Jézus fogantatásának ünnepe, melynek régi magyar neve Gyümölcsoltó Boldogasszony nkor végzik a fák oltását.

Április 1: A népi hagyományban a bolondok napja. Ezen a napon illett a bolondját járatni, megtréfálni az embereket.

Április 24: Szent György napja. Legendája szerint a szent megölte a királylányt elrabló sárkányt, és a lányt kiszabadította a fogságból. Ő a dunaszerdahelyi katolikus templom egyik védőszentje is.

Április 25: Szent Márk ünnepe, melyhez a földművesek szokásai, főként a búzaszentelés kapcsolódik.

Május 4: Szent Flórián napja. A tűzoltók és kéményseprők védőszentjének szobrát számos csallóközi faluban megtaláljuk.

Május 12: Pongrác nyitja a fagyosszenteket, majd Szervác, Bonifác és az egyedüli nő, Zsófia zárja.

Május 25: Orbán, a szőlő védőszentje zárja a tavaszi népszokásokat.

Készítette: Vodnyánszky Panna

A busójárás

A busójárás egy jellegzetes népszokás a Mohácson és környékén élő népek között. Ebben a cikkben leírok nektek pár érdekességet erről a hagyományról.

A busójárásnak sajnos nincs történelmi alapja, de egy népi monda szerint a török hódítók elől a dunai mocsárvilágba (Karapancsa) menekültek az ottani lakos sokácok. Megelégelték a törökök elnyomását, így ijesztő, vérrel festett faálarcokba és birkabőrbe bújva, zajkeltő eszközökkel éjjel átkeltek a Dunán. A tervük hatásos volt, sikeresen elzavarták a törököket Mohácsról.

A farsang (január 6-hamvazószerdáig) idejében nagyon sok fesztivált és mulatságot szerveznek, ezek közül az egyik leghíresebb szokás a busójárás. A télűző fesztivál a farsang farka alatt, azaz farsangvasárnaptól húshagyó keddig tart. A fesztivál csúcspontja, a karnevál, ami farsangvasárnapon kerül megrendezésre. Ezen műsor főelemei a partraszállás, a jelmezes felvonulás és a koporsó vízre bocsájtása. A partraszállás során a túlparti „Szigetből” ladikon eveznek át a busók. A jelmezesek a partraszállás után a főtérre vonulnak, majd sötétedéskor a farsangi (télbúcsúztazó) koporsót vízre bocsájtják, ezután a megjelentek körtáncot járnak. A fesztiváltól érdemes távol tartani a gyermekeket, mivel a zajongás, ágyúlövés, és erős kolompolás ijesztő lehet számukra.

Több országban is rendeznek busójárást, vagy ahhoz hasonló felvonulásokat, például Bulgáriában, Svájcban, Olaszországban, Spanyolországban, Szlovéniában, és a horvátországi Muraközben. Egyébként, a Mohácsi busójárást 2009-ben felvették az UNESCO szellemi örökség reprezentatív listájára.

Készítette: Varga Adrián

Tavaszi virágok

A kerti jácint kora tavasszal nyílik. Isteni illatával már egy szál is képes tavaszi hangulatot varázsolni otthonunkba. Szereti a félárnyékos vagy napos helyet.

Az örmény gyöngyike hagymás dísznövény, amelynek kékes-lilás virágai elég igénytelenek. A laza, homokos talajt kedveli, és akár 40 cm magasra is megnőhet.

A hóvirág (galanthus nivalis) az egyik első virág tavasszal. Üde hegy- és dombvidéki erdeinkben, ugyanakkor cserjékben is megtalálható. Rendkívül védett, ha valaki letépi, bírságot kell fizetnie.

A nárcisz a napos vidékeket, és a jó vízáteresztő képességű talajt kedveli. Kora tavasszal nyílik, és nem csak a réten, hanem a balkonládában is jól mutat.

Készítette: Tuli Boglárka